

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі
«Ұлттық ғылыми-практикалық дене тәрбиесі орталығы» РМҚК

Жоба

**«Дене шынықтыру педагогтерін аттестаттауға дайындау»
Біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы**

Астана 2025

1. Жалпы ережелер

«Дене шынықтыру педагогтерін аттестаттауға даярлау» біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) жалпы білім беретін мектептерде жұмыс істейтін қазақ және орыс тілдерінде оқытатын орта білім беру ұйымдарының дене шынықтыру педагогтеріне арналған.

Бағдарлама Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығымен бекітілген Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларына сәйкес біліктілік аттестаттауға даярлықтан өтетін дене шынықтыру педагогтері үшін әзірленді.

Бағдарламаның мазмұны педагогтерде Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес аттестаттау рәсімдерінен сәтті өту үшін қажетті білімді, іскерлікті және дағдыларды қалыптастыруға бағытталған.

Бағдарламаның құрылымы мұғалімнің кәсіби өсуінің негізгі аспектілерін дәйекті және мақсатты игеруді қамтамасыз ететін модульдік тәсілге негізделген. Әрбір модуль сертификаттаудан сәтті өту үшін қажетті нақты дағдыларды игеруге бағытталған теориялық және практикалық бөлімді қамтиды.

Бағдарламаның ұзақтығы-36 сағат.

2. Глоссарий

Педагог қызметкерлерді аттестаттау - біліктілік санатын беру мақсатында жүргізілетін педагогтің кәсіби біліктілік деңгейін растау рәсімі.

ПББ (педагогтердің білімін бағалау) - аттестаттаудан өту кезінде педагогтердің пәндік білім деңгейін растауға арналған тестілеу форматы.

Педагогикалық санат - педагогтің кәсіби жетістіктері мен ПББ нәтижелеріне (педагог, модератор, сарапшы, зерттеуші, шебер) байланысты айқындалатын біліктілік деңгейі.

Педагог портфолиосы - педагогикалық қызметтің кәсіби жетістіктерін, тәжірибесін, әзірлемелері мен нәтижелерін көрсететін жүйелі құжаттар жиынтығы.

Авторлық бағдарлама - оқытушыға өзінің әдістемелік тұжырымдамасы негізінде әзірленген, оқытуға жеке көзқарасты көрсететін білім беру өнімі.

Әдістемелік әзірлеу - мұғалім сабақтарда қолдануға арналған оқу немесе практикалық материал (рефераттар, жаттығулар, схемалар және т.б.).

Qazpatent - авторлық құқықтар мен патенттерді тіркеуді жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының Ұлттық зияткерлік меншік институты.

ЭЦҚ (электрондық цифрлық қолтаңба) - цифрлық құжаттардың авторлығын және заңды маңыздылығын растау құралы.

ЖМББС - Оқу процесінің мазмұны мен ұйымдастырылуына қойылатын талаптарды белгілейтін мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты.

Үлгілік оқу бағдарламасы - оқу пәнін оқытудың мақсаттарын, мазмұны мен құрылымын айқындайтын ресми бекітілген құжат.

Инклюзивті білім беру - барлық білім алушылар, соның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар үшін білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін оқыту жүйесі.

ЕББҚ (ерекше білім беру қажеттіліктері) - дамуындағы шектеулерге немесе мүгедектікке байланысты білім алушылардың жеке қажеттіліктері.

СӨС (салауатты өмір салты) - денсаулықты нығайтуға, жеке тұлғаның физикалық, психикалық және әлеуметтік қасиеттерін дамытуға бағытталған өмір салты.

Өзін - өзі таныстыру - кәсіби ортада өзін, жетістіктері мен құзыреттерін көрсете білу.

Оқушыларды ынталандыру - оқушыларды дене белсенділігі мен оқуға қатысуға ынталандыратын ішкі және сыртқы ынталандыру.

Дене тәрбиесі - білім алушылардың моторикасын, дене дамуын және денсаулыққа құндылық қатынасын қалыптастырудың педагогикалық процесі.

Құзыреттілік тәсіл - білім алушылардың практикалық дағдылары мен құзыреттерін қалыптастыруға бағытталған білім беру стратегиясы.

Диагностикалық тестілеу - білімнің бастапқы деңгейін және ПББ өтуге дайындығын бағалау құралы.

ПББ өту шегі - санатқа сәйкес тестілеуді сәтті тапсыру үшін қажетті ең төменгі балл.

Мәтінмәндік тапсырмалар - жағдайды талдауды және білімді практикалық контексте қолдануды талап ететін ПББ - дегі тапсырмалар.

Дене шынықтыру - сауықтыру технологиясы - білім алушылардың дене жағдайын жақсартуға бағытталған әдістер мен тәсілдердің жиынтығы.

Қозғалыс белсенділігі - физикалық белсенділіктің барлық түрлерінің жиынтығы, соның ішінде жаттығулар, спорт және ашық ойындар.

Сыни тұрғыдан ойлау - шешім қабылдау үшін ақпаратты саналы түрде талдау, бағалау және түсіндіру қабілеті.

Әдістемелік кеңес - педагогтердің оқу-әдістемелік қызметін үйлестіретін білім беру ұйымындағы алқалы орган.

Кәсіби шеберлік конкурсы - шығармашылық және әдістемелік қызмет нәтижелері бойынша үздік педагогтерді анықтауға және көтермелеуге бағытталған іс-шара.

Бағдарламаның модульдік құрылымы - әрқайсысы жеке есептерді шешетін логикалық аяқталған блоктардан (модульдерден) курс құру.

Тәжірибеге бағытталған оқыту - нақты тәжірибеде теориялық білімді қолдануға бағытталған оқу процесін ұйымдастырудың бір түрі.

Рефлексия - интроспекция процесі, өзінің педагогикалық тәжірибесі мен іс-әрекетінің нәтижелерін түсіну.

Педагогикалық қоғамдастық - тәжірибе алмасу, тәжірибелерді талқылау және кәсіби қолдау үшін педагогтердің бірлестігі.

«Дене шынықтыру хабаршысы» - дене шынықтыру мұғалімдерінің әзірлемелері, зерттеулері және үздік тәжірибелері жарияланатын салалық ғылыми-практикалық журнал.

3. Бағдарламаның тақырыбы

№	Модуль	Мазмұны
1.	Қазіргі дене тәрбиесінің нормативтік-құқықтық негіздері (4 академиялық сағат)	1.1. ҚР «Білім туралы» заңындағы, ҚР «Дене шынықтыру және спорт туралы» заңындағы, ҚР «Педагог мәртебесі туралы» заңындағы, ҚР Үкіметінің «Қазақстан Республикасының дене шынықтыру мен спорт саласын дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» қаулысындағы өзгерістерге шолу. Қазақстан Республикасының «Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық - педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Заңы. «Қазақстан Республикасында 2025-2030 жылдарға арналған инклюзивті саясат тұжырымдамасын бекіту туралы». 1.2. Орта білім беру ұйымдарында «Дене шынықтыру» пәнін оқыту саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттар: бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттары. «Дене шынықтыру» пәні бойынша үлгілік оқу жоспарлары мен бағдарламалары: өзгерістерді талдау және жаңа талаптар.
2.	Кәсіби портфолионың құрылымы мен мазмұны (4 академиялық сағат)	2.1 Дене шынықтыру мұғалімінің кәсіби портфолиосына қойылатын негізгі талаптар Нормативтік құжаттарға сәйкес портфолионың міндетті және ұсынымдық бөлімдері. Мақсат қою және портфолио қалыптастыру принциптері. Портфолио мазмұнының біліктілік санатының критерийлеріне сәйкестігі. Құрылымы: аннотация, өзін-өзі талдау, білім алушылардың жетістіктерінің нәтижелері, әдістемелік әзірлемелер, жобаларға қатысу, конкурстар, жарияланымдар, пікірлер. 2.2. Портфолионың деректі және аналитикалық мазмұны

		Педагогикалық жетістіктердің дәлелді базасын жинау, ресімдеу және жүйелеу: грамоталар, сертификаттар, анықтамалар, хаттамалар, диаграммалар және т. б. Талдамалық анықтамаларды, жалпылауды және іске асырылған тәсілдердің сипаттамаларын дайындау қағидалары. Инновациялық педагогикалық тәжірибені ұсыну ерекшеліктері. Портфолионы жобалау кезіндегі типтік қателер және оларды жою жолдары. 2.3. Аттестаттаудан өту кезінде өзін-өзі таныстыру және портфолионы қорғау Портфолионы ұсыну форматтары: жеке, қашықтан, сандық платформа арқылы. Сараптама комиссиясының алдында портфолионы қорғауға қойылатын талаптар. Өзін-өзі таныстыру әдістері, әр бөлімге ауызша түсініктеме дайындау алгоритмі. Мұғалімнің өзінің кәсіби қызметінің нәтижелерін қорғауға психологиялық дайындығы.
3.	ПББ - педагог білімін бағалау (16 академиялық сағат)	3.1. Біліктілік тестілеуінің форматы мен құрылымы Тест құрылымы және бағалау форматы. Уақыт шеңбері және шекті санаттар бойынша өту. Тестілеу ұзақтығы және санаттар бойынша шекті мәндер. 3.2. ПББ-ға дайындық: стратегиялар, ресурстар, типтік қателер Курстарға қатысушыларға тестілеуге тиімді дайындық үшін әдістемелік ұсынымдар беріледі, соның ішінде: - тест тапсырмаларының құрылымы мен тақырыбы; - мысалдар мен контекстік жағдайларды талдау; - тестілеуден өту кезіндегі типтік қателер; - өзін-өзі дайындау стратегиялары: сайтта ашық материалдарды пайдалану https://testcenter.kz сынақтарына, тақырыптық вебинарларға қатысу. Сондай-ақ білім алушыларға ПББ өтудің нақты жағдайларын модельдейтін диагностикалық тестілеу (тренинг - нұсқасы) ұсынылады. 3.3. Мұғалімдердің білімін бағалауға арналған «Дене шынықтыру» пәні бойынша тест сипаттамасы Мақсат. Тапсырмалар. Мазмұны. 3.4. I бөлім. Қозғалыс қызметі

		Жүгіру, секіру және лақтыру дағдыларын үйрету / жеңіл атлетика; Гимнастика арқылы денені нығайту / Гимнастика; Жүзу; Шаңғы жаттығулары; Ойындар/спорттық ойындар арқылы дағдыларды жетілдіру. Футбол. Баскетбол. Волейбол. Гандбол. Қазақ ұлттық және зияткерлік ойындары / ашық және ұлттық ойындар; Ашық ойындар және оқу ойындары; ЖДД. 3.5. II бөлім. Моторика арқылы шығармашылық және сыни ойлау Қозғалыстардың әртүрлі контексттеріне байланысты рөлдерді орындау және олардың айырмашылықтарын білу. Өзгеретін жағдайларға жауап беру үшін қозғалысқа байланысты алған білімдерін бейімдеу; Моториканың орындалуын жақсарту үшін басқалардың өз дағдылары мен дағдыларын бағалау. 3.6. III бөлім. Денсаулық және салауатты өмір салты Теориялық ақпарат. Дене шынықтыру сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы. Жалпы жаттығулар
4.	Кәсіби конкурстарға қатысу. (4 академиялық сағат)	4.1. Педагогті дамыту мен аттестаттаудағы кәсіби конкурстардың рөлі Қарастырылады: - конкурстарға қатысудың мақсаттары мен міндеттері; - мансаптық өсудің артықшылықтары; - конкурстық материалдарға қойылатын талаптар; - біліктілік аттестаттаудағы жеңістер мен дипломдардың маңызы. 4.2. Дене шынықтыру мұғалімдеріне арналған конкурстардың түрлері мен форматтары Қолданыстағы және жыл сайынғы конкурстарға шолу: - «Жылдың үздік мұғалімі» республикалық байқауы; - «Педагогикалық идеялар панорамасы» байқауы; - Инновациялық жобалар мен авторлық әдістемелер конкурстары; - Аймақтық және халықаралық байқаулар (мысалы, IFIP, UNESCO PE initiatives);

		- Онлайн-конкурстар, бейнеконкурстар, әдістемелік марафондар. Үлгілік талаптарды талдау: әдістемелік әзірлеу, сабақтың бейнежазбасы, эссе, көпшілік алдында сөйлеу, жобаны қорғау. 4.3. Конкурстық материалдарды дайындау және беру кезеңдері Тыңдаушылар танысады: - конкурстарға қатысу алгоритмімен (өтінім беруден бастап жобаны қорғауға дейін); - іріктеу принциптері және бағалау критерийлері; - конкурстық құжаттаманы ресімдеу (тәжірибе паспорты, презентация, әдістемелік материалдар); - байқауға қатысушылардың типтік қателіктері және оларды жою тәсілдері. Тәжірибелік бөлім табысты конкурстық жұмыстардың мысалдарын талдауды, жеке қатысу жоспарын құруды және жеке конкурстық материалдарды бастапқы ресімдеуді қамтиды.
5.	Авторлық құқық және патент (6 академиялық сағат)	5.1. Сайттағы жұмыс https://newcab.kazpatent.kz/ (Ұлттық зияткерлік меншік институты-Qazpatent) Мұғалімдерге авторлық құқықты тіркеу және зияткерлік меншікті қорғау туралы куәлікке өтініш беру үшін ресми платформаны пайдалануға үйрету. Мазмұны: - Сайт функцияларына шолу: жеке кабинет, өтінім беру, төлем, күйді бақылау; - Qazpatent порталында тіркелу: жеке кабинет құру және іске қосу; - Авторлық куәлікке өтініш берудің қадамдық алгоритмі; - Мерзімдері, мәртебелері, хабарламалары бойынша түсіндіру; - Аннотация мен дамудың қысқаша сипаттамасын ресімдеуге арналған практикалық кеңестер; - Жиі жіберілетін қателіктер және оларды қалай түзетуге болады. 5.2 Авторлық бағдарлама, әдістемелік әзірлемелер Педагогтерді өз еңбектерінің нәтижелерін —

		авторлық бағдарламаларды, әдістемелік құралдарды, ұсыныстарды және т. б. дұрыс ресімдеуге және қорғауға үйрету. Мазмұны: - Авторлық бағдарлама мен әдістемелік әзірлеме арасындағы айырмашылық; - Мазмұнға қойылатын негізгі талаптар; - Авторлықты қалай дәлелдеуге болады; - Қазақстан Республикасындағы авторлық құқықтың құқықтық негіздері; - ҚР «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңы; - зияткерлік меншік сертификаттау портфолиосының бөлігі ретінде; - «педагог-шеберге», «зерттеушіге» өтініш берген кезде тіркелген әдістемелік немесе бағдарламаны қалай пайдалануға болады.
6.	Қорытынды жобаны қорғау. (2 академиялық сағат)	6.1. Презентация. Курс барысында алған білімдерін бекіту және өзінің қорытынды өнімін таныстыру арқылы мұғалімнің аттестаттауға дайындық деңгейін көрсету.
	Барлығы 36 сағат	

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелер

4.1. Бағдарламаның мақсаты

Нормативтік базаны меңгеру, портфолио рәсімдеу, авторлық бағдарламалар мен әдістемелік материалдарды жасау, сондай-ақ конкурстық, зерттеу және жобалау қызметіндегі белсенділікті арттыру арқылы біліктілік аттестаттауға дайындық контексінде дене шынықтыру педагогтерінің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру және дамыту.

4.2. Бағдарламаның міндеттері

- педагогтерді біліктілік аттестаттауға және кәсіби санаттарға қойылатын өзекті талаптармен (модератор, сарапшы, зерттеуші, шебер) таныстыру;
- кәсіби портфолионы сауатты құрастыру және ресімдеу дағдыларын дамыту;
- авторлық бағдарлама мен әдістемелік әзірлемелерді жазу алгоритмдерін үйрету;
- ПББ (педагогтердің білімін бағалау), форматы мен құрылымын шекті деңгейлерді және табысты даярлау стратегиясын түсіндіру;
- апелляция рәсімімен, мұғалімнің құқықтарымен және құжаттарды ресімдеу ережелерімен таныстыру;

- кәсіби конкурстарға, олимпиадаларға, гранттарға және шығармашылық өзін-өзі жүзеге асырудың өзге де нысандарына қатысуға мотивация қалыптастыру;

- Qazpatent-ке авторлық құқық және патентке өтінім беру саласындағы құқықтық сауаттылық негіздерін беру;

- портфолио, бағдарламалар мен әдістемелік материалдарды қорғау үшін қажетті өзін-өзі таныстыру тәсілдерін үйрету;

- мұғалімнің саналы кәсіби өсуі мен мансаптық өсуіне жағдай жасау.

4.3. Курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар:

біледі:

- Қазақстан Республикасында педагогтерді аттестаттау тәртібін реттейтін нормативтік-құқықтық база;

- кәсіби портфолионың құрылымы мен мазмұнына қойылатын талаптар;

- авторлық бағдарламалар мен әдістемелік әзірлемелерді құру ерекшеліктері;

- ПББ өту форматы мен ережесі, бағалау критерийлері және шекті деңгейлер;

- біліктілік тестілеу процесінде апелляция рәсімі және педагог құқықтары;

- кәсіби конкурстарға, патенттік және зерттеу қызметіне қатысу нысандары;

- Qazpatent платформасы арқылы авторлық құқықты тіркеу тәртібі.

игереді:

- аттестаттау критерийлері бойынша портфолионы өз бетінше жинау, құрылымдау және ресімдеу;

- дене шынықтыру бойынша авторлық оқу және сабақтан тыс бағдарламаларды әзірлеу;

- ПББ тапсыруға дайындалу, сынақ сынақтарын талдау, типтік қателерді жою;

- апелляция беру үшін құжаттарды ресімдеу;

- педагогикалық тәжірибенің әдістемелік құралдарын, ұсынымдары мен сипаттамаларын жазу;

- конкурстық материалдарды дайындау және оларды комиссия алдында таныстыру;

- Qazpatent жүйесінде патентке тіркелу және өтінім беру;

- өзінің кәсіби тәжірибесін күндізгі және қашықтықтан форматта сауатты түрде таныстыру.

меңгереді:

- өзін-өзі талдау, өзін-өзі таныстыру және өзінің педагогикалық практикасын негіздеу құралдары;

- қорытынды жобаны (портфолио, авторлық бағдарлама, әдістеме) дайындау және қорғау әдістемесі;

- цифрлық платформалармен жұмыс істеу кезінде құқықтық және ақпараттық сауаттылық дағдылары;
- педагогтар санаты жүйесінде мансапты дамыту мен ілгерілетудің заманауи стратегиялары;
- педагогикалық әзірлемелер мен әдістемелердің авторлығын бекіту және қорғау әдістерімен;
- педагогикалық қарым-қатынас мәдениеті және кәсіби рефлексия.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

5.1 Бағдарлама құрылымы

Бағдарлама мұғалімдердің кәсіби өсуінің негізгі аспектілерін қамтитын 6 модульден және қорытынды қорғаудан тұрады:

1. Қазіргі дене тәрбиесінің нормативтік-құқықтық негіздері.
2. Кәсіби портфолионың құрылымы мен мазмұны.
3. Педагогтің білімін бағалау (ПББ).
4. Кәсіби конкурстарға қатысу.
5. Авторлық құқық және патент.
6. Қорытынды жобаны қорғау.

Бағдарламаның құрылымы өзін-өзі талдау және біліктілікті растау үшін нормативтік базаны, практикалық және цифрлық құралдарды, әдістемелік және презентациялық құзыреттерді дамытуды, сондай-ақ кәсіби танудың құқықтық және конкурстық тетіктерін біріктіреді. Модульдер логикалық өзара байланысты және мұғалімдерде аттестаттау рәсімдері мен талаптары туралы тұтас түсінік қалыптастыруға бағытталған. Бұл өсудің жеке траекториясын құруға және біліктілік сертификатынан сәтті өтуге мүмкіндік береді.

5.2. Бағдарламаның мазмұны

1) **Нормативтік-құқықтық модуль** білім беру ұйымдарында дене шынықтыруды оқытуды реттейтін қолданыстағы нормативтік-құқықтық базаны зерделеуге және практикалық қолдануға бағытталған; негізгі заңдарды, Үкімет қаулыларын, Білім министрлігінің бұйрықтарын және білім беру жүйесінің жұмыс істеу қағидаттары мен қағидаларын айқындайтын басқа да нормативтік құқықтық актілерді қоса алғанда, ҚР Білім беру саласындағы өзекті заңнамамен танысады; білім беру жүйесінің ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға, олардың құқықтарына, кепілдіктері мен білім беру ұйымдарының міндеттеріне бірдей қол жеткізуді қамтамасыз етуге бағытталған Инклюзивті білім беру. Модуль шеңберінде білім берудің әртүрлі деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының (МЖМБС) және дене шынықтыру бойынша үлгілік оқу бағдарламаларының талаптарына талдау жүргізіледі; қолданыстағы заңнамаға сәйкес жоспарларды, есептерді, бағдарламаларды және басқа да құжаттарды әзірлеу, бекіту және сақтау қағидаларын қоса алғанда, әдістемелік құжаттаманы жүргізуге және ресімдеуге қойылатын талаптармен танысады.

2) «Кәсіби портфолионың құрылымы мен мазмұны» модулі: модуль дене шынықтыру мұғалімдерінде аттестаттау талаптарына сәйкес кәсіби портфолионы құрудың, жүйелеудің және таныстырудың практикалық дағдыларын қалыптастыруға бағытталған. Курс қатысушылары кәсіби жетістіктерді көрсетудің негізгі құралы ретінде портфолионы жобалаудың нормативтік негіздерін, құрылымын, функционалдығын және әдістемесін үйренеді.

Модуль шеңберінде портфолионың міндетті және ұсынылған бөлімдері, олардың педагогтардың біліктілік санаттарына сәйкестігі қарастырылады: педагог, модератор, сарапшы, зерттеуші, шебер. Мақсатқа, құрылымдау логикасына, дәлелдеу принциптеріне және материалдарды көрнекі түрде беруге ерекше назар аударылады.

Тыңдаушылар аннотацияға, кәсіби қызметті өзін-өзі талдауға, білім алушылардың нәтижелерін ресімдеуге, конкурстарға қатысуға, әдістемелік және авторлық әзірлемелерді ұсынуға қойылатын талаптармен танысады. Сауатты ресімделген портфолионың мысалдары және оларды құрастыру кезіндегі типтік қателер талданады.

Модульдің практикалық бөлігі педагогикалық қызметтің дәлелді базасын жинау, жүйелеу және негіздеу дағдыларын игеруді қамтиды: грамоталар, сертификаттар, хаттамалар, анықтамалар, фотосуреттер, Жарияланымдар және т.б. аналитикалық материалдарды, тәжірибе сипаттамаларын, жалпылауды дайындау тәсілдері, сондай-ақ инновациялық әдістемелерді ұсыну талқыланады.

Аттестаттау комиссиясының алдында өзін-өзі таныстыру және портфолионы көпшілік алдында қорғау мәселелеріне ерекше назар аударылады. Тыңдаушылар қорғаныс форматтарын (жеке, қашықтықтан, онлайн), тиімді өзін-өзі көрсету әдістерін және портфолионың әр бөліміне түсініктеме жасау ережелерін меңгереді. Сондай-ақ, аттестаттауға психологиялық дайындықтың, сенімді мінез-құлықтың және сараптамалық сұрақтарға сауатты жауап берудің аспектілері қарастырылады.

Модульді игеру нәтижесінде мұғалімдер мансаптық өсу құралы ретінде портфолионың функционалдығы туралы толық түсінік алады және біліктілік аттестаттау рәсімі шеңберінде беруге дайын жеке, көрнекі және мазмұнды түрде құрылған кәсіби кейс қалыптастыруды үйренеді.

3) «Педагогтің білімін бағалау» модулі дене шынықтыру мұғалімдерінде біліктілік тестілеуінің құрылымы мен мазмұнын, ОЗП өту ережелерін, сондай-ақ оған тиімді дайындық стратегияларын толық түсінуді қалыптастыруға бағытталған. Курс тыңдаушылары тестілеуден өту алгоритмдерін меңгереді, тест ерекшеліктерін талдайды, үлгілік тапсырмаларды және санаттар бойынша бағалау критерийлерін зерделейді.

Модуль шеңберінде педагогтер аттестаттаудың барлық деңгейлері бойынша біліктілік емтиханынан өту үшін тестілеу форматымен, тест құрылымымен, тапсырма түрлерімен, уақыт нормативтерімен және шекті

мәндер шкаласымен танысады: педагог, модератор, сарапшы, зерттеуші, шебер. Тапсырмаларды бөлу механизмі түсіндіріледі: бір дұрыс жауапты таңдайтын тапсырмалар, контекстік тапсырмалар және сыни ойлау мен саналы қозғалысты бағалауға арналған тапсырмалар.

Қатысушылар техникалық сипаттамаларды талдаудан бастап өзекті ресурстарды пайдалануға дейін (сайтты қоса алғанда) ПББ-ға дайындық бойынша практикалық ұсыныстар алады (<https://testcenter.kz>, демонстрациялар, сынақ сынақтары, вебинарлар). Тестілеуден өту кезінде мұғалімдердің типтік қателіктерін талдауға және оларды жеңудің жеке Стратегияларын жасауға ерекше назар аударылады.

Модульдің жеке блогы «дене шынықтыру» пәні бойынша пәндік ерекшелікке арналған, онда тесттің мазмұндық бөлімдері егжей-тегжейлі зерделенеді:

I бөлім - қозғалыс қызметі: жеңіл атлетика, гимнастика, спорттық ойындар (футбол, баскетбол, волейбол және т. б.), ашық және ұлттық ойындар, ПББ, жүзу, шаңғы даярлығы және т. б.

II бөлім - шығармашылық және сыни ойлау: қозғалыстарды бейімдеу, моториканы вариативті қолдану, өзін-өзі бағалау және басқалардың іс-әрекеттерін бағалау.

III бөлім - денсаулық және салауатты өмір салты: теориялық білім, Қауіпсіздік техникасы, жалпы физикалық жаттығулар, СӨС және физикалық белсенділік принциптері.

Мұғалімдер әр бөлімге қойылатын талаптарды дұрыс түсіндіруді, контекстік тапсырмалармен жұмыс істеуді, тест тапсыруға өзінің дайындығын бағалауды, сондай-ақ өзін-өзі дайындаудың тақырыптық жоспарын құруды үйренеді.

Модульдің практикалық бөлігі нақты тестілеуді модельдеуді (диагностикалық оқыту), сынақ тапсырмаларын талдауды және ең төменгі шекті өтпеген жағдайда қайта даярлау стратегиясын әзірлеуді қамтиды.

Модульді игерудің нәтижесі мұғалімнің ПББ өтуге дайындығы, өз біліміне деген сенімділігі және тестілеу құрылымын кәсіби дамудың және біліктілік санатын растаудың міндетті бөлігі ретінде түсіну болады.

4) «Кәсіби конкурстарға қатысу» модулі дене шынықтыру мұғалімдерінде кәсіби конкурстардың біліктілікті арттыру, кәсіби жетістіктер мен мансаптық өсуді растау құралы ретіндегі рөлін түсінуді қалыптастыруға бағытталған. Конкурстарға қатысу портфолио қалыптастырудың ажырамас бөлігі және біліктілік санаттарына аттестаттау кезінде маңызды критерийлердің бірі болып табылады.

Модуль шеңберінде тыңдаушылар кәсіби конкурстардың мақсаттары мен міндеттерімен, конкурстық материалдарды іріктеу қағидаттарымен және бағалау өлшемдерімен танысады. Педагогикалық тәжірибені көпшілік алдында тану, тәжірибеге инновациялық тәсілдерді енгізу және аттестаттау

комиссиясында ескерілетін ресми ұсынымдар мен наградалар алу тетігі ретінде конкурстық іс-шараларға қатысудың маңыздылығына шолу жасалады.

Педагогтер конкурстардың форматтары мен деңгейлерін зерделейді, олардың ішінде: республикалық (мысалы, «Үздік дене шынықтыру педагогі», «Педагогикалық идеялар панорамасы»), Өңірлік кәсіби шеберлік конкурстары, халықаралық платформалар, Онлайн-конкурстар, бейнеконкурстар, педагогикалық марафондар.

Конкурстық материалдардың құрылымы: әдістемелік әзірлеу (конспект, сценарий, циклограмма), сабақтың немесе практикалық сабақтың бейнежазбасы, эссе немесе педагогикалық негіздеме, педагогикалық тәжірибенің тұсаукесері, жобаны қазылар алқасының алдында қорғау (көзделген болса) егжей-тегжейлі талданатын болады.

Байқауға дайындық кезеңдеріне ерекше назар аударылады: ереже мен талаптарды талдаудан бастап өтінім беруге, құжаттар топтамасын қалыптастыруға, мерзімдерді сақтауға және тәжірибені қорғауға дейін. Тыңдаушылар қандай әзірлемелерді ұсыну жақсы екенін, тәжірибені қалай рәсімдеу керектігін, қазылар алқасы қандай критерийлерді жиі қолданатынын және қатысушылардың типтік қателіктерінен қалай аулақ болу керектігін анықтауға үйренеді.

Модульдің практикалық бөлігі нақты конкурстық жұмыстарды талдауды, конкурсқа қатысудың жеке жоспарын құруды, тақырыпты таңдауды және өз әзірлемелерін бастапқы рәсімдеуді қамтиды. Сонымен қатар, риторика, визуалды безендіру, сенімді мінез-құлық және эмоционалды тұрақтылық элементтерін қоса алғанда, өзін-өзі таныстыру және көпшілік алдында сөйлеу мәселелері қарастырылады.

Модульдің нәтижесі педагогтердің конкурстарға қатысуға ынтасын арттыру, материалдарды рәсімдеуге қойылатын талаптарды түсіну және портфолиоға енгізілуі және аттестаттаудан өту кезінде пайдаланылуы мүмкін сапалы конкурстық жұмысты дайындау мүмкіндігі болады.

5) «Авторлық құқық және патент» модулі дене шынықтыру педагогтерінің зияткерлік меншік саласындағы құқықтық сауаттылығын дамытуға, сондай-ақ Qazpatent ұлттық платформасы арқылы авторлық бағдарламаларды, әдістемелік әзірлемелерді тіркеудің практикалық дағдыларын қалыптастыруға және авторлық құқықты тану туралы куәлік алуға бағытталған.

Педагогтер авторлық құқық және сабақтас құқықтар ұғымдарымен, сондай-ақ өздерінің педагогикалық өнімдерінің (бағдарламалар, әдістемелер, әзірлемелер, сабақ үлгілері және т.б.) авторлығын ресми растау рәсімімен танысады. Модуль тіркелген авторлық құқық объектісі ретінде Зияткерлік үлесті рәсімдеу арқылы педагогтің кәсіби беделін арттыруға бағытталған, ол сондай-ақ Педагог-зерттеуші және Педагог-шебер санаттарында аттестаттауға арналған критерийлер тізбесіне кіреді.

Модуль шеңберінде тыңдаушылар: "авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының ережелерін зерделейді,

тұжырымдамалардың аражігін ажыратуды меңгереді: авторлық бағдарлама, әдістемелік әзірлеу, әдістемелік құрал, жобалау моделі және т. б., авторлық аннотациялық сипаттаманы, ілеспе құжаттар мен тіркеуге өтінімдерді ресімдеу бойынша ұсыныстар алады, дау туындаған жағдайда авторлықты қалай растау керектігін біледі немесе материалдарды конкурсқа, аттестаттауға немесе жариялауға тапсырған кезде.

Qazpatent платформасымен жұмыс істеуге ерекше назар аударылады: тыңдаушылар сайтта тіркелуді үйренеді <https://newcab.kazpatent.kz>, жеке кабинет құру, өтінімді рәсімдеу, материалдарды қоса беру, баж салығын төлеу және берілген өтінімнің мәртебесін қадағалау. Қадамдық беру алгоритмдері, Аннотация үлгілері, типтік қателер және оларды қалай жою керектігі қарастырылады.

Сонымен қатар, тыңдаушылар өзіндік авторлық бағдарламалар мен әдістемелік материалдарды дайындаудың практикалық дағдыларына ие болады, олар өзіндік ерекшелік пен практикалық қолдану талаптарына сәйкес келеді. Осы әзірлемелер аттестаттау портфолиосына қабылданатын өлшемдерге назар аударылады.

Сондай-ақ, авторлық құқықты қолдану мәселелері қарастырылады: тіркелген бағдарламаны қайда және қалай пайдалану керек, оны конкурстық материалдарға қалай енгізу керек, оның мұғалімге тиесілі екенін қалай дәлелдеу керек, аттестаттаудан өту кезінде Qazpatent куәлігін қалай пайдалану керек.

Модульдің практикалық бөлігі мыналарды қамтиды: берілген өтінімдердің үлгілерін талдау, өзіндік әдістемелік әзірлеу жобасын дайындау, Аннотация рәсімдеу, өтінімді цифрлық нысанда беруді модельдеу.

Модульді игерудің нәтижесі педагогтердің авторлық әзірлемелерді құқықтық қорғау тетіктерін түсінуі, өзінің педагогикалық өнімін тіркей алуы, сондай-ақ оны аттестаттау және конкурстарға қатысу кезінде дәлелдемелік база жүйесіне енгізе алуы болады.

б) «Қорытынды жобаны қорғау» модулі курсты аяқтайды және оқудан өту процесінде дене шынықтыру педагогтері әзірлеген жеке кәсіби өнімді таныстыруға және қорғауға бағытталған. Ол теориялық білімнен саналы кәсіби өзін-өзі көрсету практикасына көшуді және бағдарламаны игеруді қорытындылауды қамтамасыз етеді.

Модуль барысында тыңдаушылар жеке кәсіби жетістіктерін, аттестаттауға дайындық деңгейін және алған білімдерін практикада қолдана білуін көрсететін өз жобаларын ұсынады.

Жоба форматы мыналарды қамтуы мүмкін: ресімделген кәсіби портфолио, авторлық бағдарлама (оқу немесе сабақтан тыс), әдістемелік әзірлеу (конспект, циклограмма, жоба), конкурстық жұмыс, тіркелген әзірлеу (немесе Qazpatent-ке тапсыру жобасы), ПББ модельдеу бойынша талдамалық анықтама немесе аралас кейс.

Қорғаудың негізгі элементтері: мұғалімнің қысқаша өзін-өзі таныстыруы, жобаның тақырыбы мен мақсаттарын таңдаудың негіздемесі, оларды құрудың негізгі бөлімдері мен логикасын ұсыну-материалдың практикалық маңыздылығын көрсету;

- курс қатысушылары мен оқытушысының сұрақтарына жауаптар.

Ерекше назар аударылады: риторика мен аргументтерді меңгеру, сенімді қорғау және көрнекі сүйемелдеу дағдылары (презентация, бейнеролик, инфографика), педагогтың сараптамалық бағалауға және көпшілік алдында сөйлеуге психологиялық тұрақтылығы,- өзін-өзі талдау және кәсіби таңдауды негіздеу қабілеті.

Қорғау барысында курс қатысушылары: жеке Кері байланыс, ұсынылған материалға шолу, нақты педагогикалық практикада жобаны пысықтау және қолдану бойынша ұсыныстар алады.

Модульдің қорытындысы: педагогтің көпшілік алдында өзін-өзі таныстыру тәжірибесін қалыптастыру, аттестаттауға кәсіби дайындығына сенімділік, портфолиоға енгізуге және сараптама комиссиясына беруге дайын аяқталған және ресімделген жеке кәсіби өнім.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

«Дене шынықтыру мұғалімдерін аттестаттауға дайындау» біліктілікті арттыру курсы күндізгі форматта жүзеге асырылады және 36 академиялық сағатты құрайды. Оқу процесі модульдік қағидат бойынша 6 тақырыптық модульді қамтиды, олардың әрқайсысы біліктілік аттестаттау контекстінде дене шынықтыру мұғалімінің негізгі кәсіби құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған.

Осыған байланысты, оқу процесінің құрылымы дәріс, тәжірибелік сабақтар және шебер-сынып форматтарының тепе-теңдігіне бағытталған:

- дәріс -15 сағат (42%)
- тәжірибелік сабақ - 13 сағат (36%)
- шебер-сынып -8 сағат (22%)

Тәжірибеге бағдарланған нысандардың жалпы көлемі (тәжірибе + шебер-сынып) бағдарламаның жалпы ұзақтығының 58% құрайды.

Оқу процесін ұйымдастыру нысандары:

Дәрістер: теориялық негіздерді, нормативтік-құқықтық базаны, ПББ ерекшелігін, портфолио мен авторлық құқықтың құрылымын баяндау. Дәрістер негізгі ережелерді, заңнамалық жаңалықтарды, мұғалімдерге қойылатын талаптарды талқылауды қамтиды.

Тәжірибелік сабақтар: нақты құжаттарды (портфолио, конкурстық жұмыстар) талдау және ресімдеу, авторлық бағдарламалар мен әдістемелік өнімдерді әзірлеу, ПББ бойынша кейстерді шешу, емтихандық және сараптамалық жағдайларды модельдеу.

Семинарларды оқытушылар да, курс қатысушылары да топтық немесе жеке түрде өткізеді.

Шебер-сыныптар: Qazpatent және Testcenter сияқты заманауи әдістемелерді, презентациялық дағдыларды, цифрлық ресурстарды пайдалануды көрсету. Өзін-өзі таныстырудың, дәлелдеудің, құжаттамамен жұмыс істеудің, өтінімдерді ресімдеудің және конкурстарға қатысудың тиімді тәсілдерін көрсету.

Топтық жұмыс және жобалық тапсырмалар: курс барысында рөлдік ойындар, жобаны қорғау, типтік проблемалық жағдайларды шешу, конкурстық материалды топтық дайындау қарастырылған.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Курсты оқу-әдістемелік қамтамасыз ету:

- әдістемелік ұсынымдар мен құралдар;
- бейнематериалдар (қажеттілік бойынша);
- интернет-ресурстар;
- үлестірме материалдар;
- әр модуль бойынша презентациялар;
- сабақтарды жоспарлауға және жеке бағдарламаларды құруға арналған шаблондар;
- диагностикалық материалдар мен бағалау құралдарының мысалдары.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Оқу нәтижелерін бағалау 36 сағаттық бағдарлама бойынша жүргізіледі:

- кіру тестілеуі: тыңдаушылардың білімі мен қажеттіліктерінің бастапқы деңгейін анықтау.
- модульдер бойынша аралық тестілеу: әр модульдің материалын игеруді бағалау.
- қорытынды тестілеу: курстың барлық материалдарын қамтиды. Курсты сәтті аяқтау үшін дұрыс жауаптардың 60% және одан жоғары балл жинау қажет (20 сұрақтың кем дегенде 12 ұпайы). Әрбір дұрыс жауап үшін 1 балл беріледі.
- курстарға қанағаттану бойынша сауалнама: бағдарламаны одан әрі жетілдіру үшін кері байланыс жинау.

9. Курстан кейінгі сүйемелдеу

Педагогтердің тұрақты кәсіби өсуін қамтамасыз ету және алған білімдерін практикаға енгізу үшін курстан кейінгі сүйемелдеу көзделеді:

- жыл бойы әдістемелік қолдау: өзекті мәселелер бойынша вебинарлар, онлайн-консультациялар, семинарлар өткізу.
- педагогтерді кәсіби конференцияларға, семинарларға және дөңгелек үстелдерге қатысуға тарту.
- тәжірибе алмасу, кейстерді талқылау және жобалармен бірлесіп жұмыс істеу үшін желілік қауымдастық құру.
- «Дене шынықтыру хабаршысы» ғылыми-практикалық журналында және БАҚ-та педагогтердің үздік тәжірибелері мен ғылыми әзірлемелерін жариялау.

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы;
2. Қазақстан Республикасының «Дене шынықтыру және спорт туралы» Заңы; (өзекті редакция).
3. Қазақстан Республикасының «Педагог мәртебесі туралы» Заңы (өзекті редакция).
4. «Дене шынықтыру мен спортты дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы туралы» ҚР Үкіметінің қаулысы.
5. Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары (МЖМБС но, ЖШС, СОО) - 2023 ж.
6. 1-11 сыныптарға арналған «дене шынықтыру» пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламалары (ҚР БҒМ, 2022 ж.).
7. Педагог қызметкерлерді және оларға теңестірілген адамдарды аттестаттау қағидалары (ҚР Білім Министрінің 2021 жылғы №57 бұйрығымен бекітілген, өзгерістермен).
8. Педагог портфолиосын дайындау бойынша әдістемелік ұсынымдар (Ұлттық ғылыми-практикалық дене тәрбиесі орталығы, 2024).
9. Педагогтердің білімін бағалауға дайындық бойынша нұсқаулық (ЖЖБ) — <https://testcenter.kz>
10. Инклюзивті білім беру саласындағы нормативтік-құқықтық база, Translate.Yandex.kz
12. Ұлттық зияткерлік меншік институтының ресми сайты-Qazpatent: <https://newcab.kazpatent.kz>

Қосымша әдебиеттер:

1. Л.И. Калмыкова, Л. Г. Зайцева және т. б. «Оқушылардың дене тәрбиесіндегі заманауи технологиялар». — М.: Білім, 2021.
2. С. А. Абдрахманова «Мектепте дене шынықтыруды оқыту практикасы мен әдістемесі. - Алматы: Фолиант, 2020.
3. «Дене шынықтыру педагогикасы» оқулық / ред.В. И. Ляха. - М.: Академия, 2022.
4. Е.Е. Аманжолов «Дене шынықтыру мұғалімін әдістемелік даярлау негіздері». - Алматы: Эверо, 2023.
5. ЦРМС/ҰҒПОО оқу-әдістемелік құралдары (2022-2024 жж.) — семинарлар, вебинарлар және біліктілікті арттыру курстарының материалдары.
6. ҚР Оқу-ағарту министрлігі ұсынған интерактивті білім беру ресурстары, цифрлық платформалар мен бейнематериалдар.
7. «Дене шынықтыру хабаршысы», «Педагогика және спорт», «Заманауи білім» (2021-2024 жж.) журналының жарияланымдары.

№	Сабақтың тақырыбы	Дәріс	Тәжірибелік жұмыс	Шебер-сынып	Барлығы
1	Қазіргі дене тәрбиесінің нормативтік-құқықтық негіздері.	4	0	0	4
1.1	ҚР білім, спорт және инклюзия саласындағы заңнамасындағы өзгерістерге шолу	2	-	-	2
1.2	Дене шынықтыру бойынша мемлекеттік стандарттар мен үлгілік бағдарламалар	2	-	-	2
2	Кәсіби портфолионың құрылымы мен мазмұны.	1	2	1	4
2.1	Портфолио құрылымына қойылатын талаптар, негізгі бөлімдер	1	-	-	1
2.2	Дәлелдемелік базаны, талдамалық материалдарды жинау және ресімдеу	-	2	-	2
2.3	Өзін-өзі таныстыру және портфолионы қорғау	-	-	1	1
3	Педагогтің білімін бағалау (ПББ)	7	7	2	16
3.1	Санаттар бойынша тестілеу форматы және шекті деңгейлер	2	-	-	2
3.2	ПББ-ға дайындық: стратегиялар, ресурстар, қателер	1	2	-	3
3.3	Дене шынықтыру спецификациясы	2	-	-	2
3.4	I бөлім: қозғалыс қызметі (спорт түрлері)	1	2	-	3
3.5	II бөлім: шығармашылық және сыни ойлау	-	2	-	2
3.6	III бөлім: СӨС және қауіпсіздік техникасы	1	1	1	3
4	Кәсіби конкурстарға қатысу.	1	2	1	4
4.1	Конкурстардың рөлі және аттестаттау кезіндегі маңызы	1	-	-	1
4.2	Конкурстардың түрлері мен форматтары	-	1	-	1
4.3	Конкурстық материалдарды дайындау және ресімдеу	-	1	1	2
5	Авторлық құқық және патент	2	2	2	6
5.1	Qazpatent платформасымен жұмыс: тіркеу және өтінім беру	1	1	1	3
5.2	Авторлық бағдарлама және әдістемелік әзірлемелер	1	1	1	3
6	Қорытынды жобаны қорғау (2 академиялық сағат)	-	-	2	2
6.1	Қорытынды кәсіби өнімнің тұсаукесері	-	-	2	2
	Барлығы: 36 академиялық сағат				

Оқыту формалары:

- ◆ Дәрістер-30%;
- ◆ Семинарлар мен шеберлік сағаттары-50%;
- ◆ Топтық және жобалық жұмыс-20%.